

Grabbe: «Cartea aderării se joacă la masa politicului»

Detaliile tehnice ale aderării sunt vagi. Soarta României depinde nu numai de reformele proprii, ci și de cele ale Uniunii Europene

CARTE DE VIZITĂ

- Heather Grabbe este director adjunct al Centru-ului pentru Reformă Europeană din Marea Britanie. Doctor în economie al Universității din Birghmingham, master în politică, economie și filozofie al Universității Oxford, este specializată în probleme de integrare europeană. Vorbește fluent limba franceză, italiană și germană.
- Cariera sa academică include stagii la Institutul Universitar European din Florența, Institutul Uniunii Europene pentru Studii pe teme de securitate din Paris și Centrul pentru Relații Internaționale din Varsovia.
- Membră marcantă a Consiliului Institutului Regal pentru Afaceri Internaționale, Comitetului Britanic Konigswinter, Consiliului Academic Wilton Park și Asociației Britanice pentru Europa Centrală și de Est.

jin popular pentru a face reformă, CE a ales această formulă: România nu este tocmai o economie de piață funcțională, dar poate fi. Semnalul poate fi interpretat și ca o presiune crescândă asupra Guvernului pentru a continua ceea ce a început.

Capital: În 2007 decizia va fi de natură politică sau tehnică?

Heather Grabbe: Și, și. Este de la sine înțeles că România trebuie să fie gata din punct de vedere tehnic, dar nu este suficient. Și CE trebuie să aibă determinarea politică de a da României drum liber.

Capital: Ce ar putea influența negativ decizia politică a Comisiei Europene în ceea ce ne privește?

Heather Grabbe: Următorii ani sunt dificili pentru Uniunea Europeană. Pe plan intern se prefigurează schimbări majore, noi poli de putere își fac apariția prin aderarea celor zece țări central și est-europene. Statele sunt la fel de egoiste ca și oamenii. Fiecare va negocia o felie cât mai consistentă din ceea ce-i revine de la bugetul Uniunii. Pe de altă parte, la ora actuală există presiuni puternice în direcția amendării Pactului de Stabilitate. Pe plan extern, UE este într-o competiție acerbă cu Statele Unite ale Americii. Toate acestea generează tensiuni ce ar putea abate atenția Comisiei Europene de la ceea ce se întâmplă cu România și Bulgaria. Există pericolul ca slăbirea monitorizării să atragă după sine o delăsare a celor două în ceea ce privește reformele, cu atât mai mult cu cât, în cazul României, urmează un an electoral.

Capital: Puteți face o paralelă între România și Bulgaria pe drumul integrării europene?

Heather Grabbe: Cu mare dificultate pot face diferențieri. Ambele au cam aceleași probleme: amestecul politicului în justiție, corupția, capacitatea administrativă. Este adevărat că Raportul de țară al Comisiei Europene este mai favorabil Bulgariei. Din punctul meu de vedere, prezența Consiliului Monetar în Bulgaria este explicația, și nu un decalaj economic important. Relația mai ușoară cu Fondul Monetar Internațional a dat Bulgariei un avans, dar fondul problemei rămâne același. Se vehiculează ideea aderării separate a celor două, deși au demarat negocierile în același timp. Iarși este vorba despre decizii politice.

Capital: România a căzut în capcana privatizărilor de dragul privatizării și acum cunoaște reversul medaliei. Întreprinderi vândute pe nimic se întorc la stat cu datorii mai mari decât cele inițiale, devalizate de active și cu mari probleme sociale. Cum comentați?

Heather Grabbe: Privatizarea este o problemă delicată nu numai pentru România. Franța, Germania au mari reticențe în a ceda controlul asupra sectorului public și este de înțeles de ce. CE nu impune nici unui guvern să privatizeze la normă. Ceea ce se cere guvernelor este rentabilizarea activității economice. Pentru România situația este paradoxală. Pe de-o parte, este nevoită să vândă activele pe care nu le poate manageria, iar pentru a le vinde se cere cosmetizarea lor prin acordarea de facilități fiscale. Pe de altă parte, făcând acest lucru intră în con-

tradiție cu regulile extrem de stricte al Uniunii Europene în ceea ce privește ajutoarele de stat. Tuturor statelor aflate într-o atare situație li se întâmplă același lucru. Ceea ce le diferențiază este poziția. Unele pot pune condiții, altele nu. În final, ceea ce interesează CE este ca economia românească să poată face față pieței în care se va integra. Cum se ajunge acolo, guvernul decide.

Capital: România a primit un semnal confuz, interpretat diferit de către clasa politică și de oficialii Uniunii Europene. Care este semnificația lui?

Heather Grabbe: România trebuia să primească un semnal pozitiv, era absolut necesar pentru încrederea populației, pentru continuarea reformelor. Cunoscând adevărata situație din țară și constrânsă fiind de faptul că guvernul are nevoie de spri-

HEATHER GRABBE DESPRE:

Schimbarea poliilor de putere în Europa Franța și Germania își pierd poziția de centru al „sistemului solar“. Apar nuclee de putere formate din statele central și est-europene, iar influența lor în modelarea politicii interne și externe a Uniunii Europene va fi importantă.
Perspectiva ca Turcia să ajungă din urmă România în procesul de aderare Este puțin probabil ca acest lucru să se întâmple. Turcia este o țară mare, cu

probleme mari. Are o populație de 80 de milioane de locuitori, este axată pe agricultură, nivelul de trai este extrem de scăzut. Se adaugă probleme de natură politică. Nu este de neglijat nici aspectul ce ține de religie.
Uniunea Europeană și populația Roma Interesul Uniunii Europene este acela ca statele membre să creeze condițiile necesare prevenirii migrației populației Roma.

Permițându-și, ca analist independent, luxul de a spune lucrurilor pe nume, Heather Grabbe ne-a introdus în mecanismele de decizie a Comisiei Europene.

IOANA SPETEANU

Capital: În opinia dumneavoastră, ce factori au primat în luarea deciziei Comisiei Europene de a refuza României acordarea statutului de economie de piață funcțională?

Heather Grabbe: Comisia Europeană are o problemă în a defini criteriile după care desemnează economia unei țări ca fiind sau nefiind de piață funcțională. Nu există o definiție clară a economiei de piață funcționale. Să fie ponderea sectorului privat în PIB un criteriu? Să fie creșterea economică un criteriu? CE nu a dat niciodată un răspuns clar țărilor candidate. Cu siguranță, factorii de natură tehnică au rolul lor, dar factorul politic are o greutate majoră în verdictul Comisiei Europene.

Capital: Este posibilă atingerea unor criterii de performanță neclare?

Heather Grabbe: CE a stabilit o agendă în cazul României și Bulgariei. Ea conține direcțiile principale de acțiune, privatizări, restructurări, adoptarea acquis-ului comunitar. Dar diavolul se ascunde în detalii, iar detaliile sunt vagi.

